

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η γλώσσα μας σήμερα...

Η ελληνική γλώσσα με τον λεξιλογικό πλούτο και με την εκφραστική δύναμή της δημιούργησε αξιόλογα μνημεία λόγου και πολιτισμού. Παράλληλα, πρόσφερε σε όλες τις γλώσσες του κόσμου βασικούς όρους για την επιστήμη, για την τέχνη και τον φιλοσοφικό στοχασμό. Στην πορεία του χρόνου, βέβαια, και η ελληνική γλώσσα δανείστηκε δημιουργικά λέξεις από άλλες γλώσσες χωρίς να χάσει τη γνησιότητά της.

Οι κοινωνικές συνθήκες και τα μέσα επικοινωνίας είναι, όμως, σήμερα διαφορετικά από άλλοτε. Στην εποχή μας η επαφή μεταξύ των λαών είναι πολύ εύκολη. Η παγκοσμιοποίηση έχει κάνει όλη την υφήλιο μια γειτονιά. Με το διαδίκτυο, την τηλεόραση και το ραδιόφωνο ενημερωνόμαστε πολύ γρήγορα για ό,τι συμβαίνει σε κάθε σημείο της γης. Παράλληλα, η διαφήμιση, το εμπόριο και ο οικονομικός ανταγωνισμός οδηγούν τους ανθρώπους στο κυνήγι του κέρδους. Αυτή η νέα κατάσταση δεν έχει μόνο θετικά στοιχεία. Για τη γλώσσα ιδίως των μικρών πληθυσμιακά λαών αποτελεί δοκιμασία και μεγάλο κίνδυνο.

Ο κίνδυνος αυτός συνίσταται στο ότι οι συνθήκες της σημερινής ζωής, και ιδιαίτερα το εμπορικό πνεύμα, επηρεάζουν αρνητικά την αφομοιωτική ικανότητα της γλώσσας μας. Η τάση για ευκολία, η κυριαρχία όρων της τεχνολογίας και του διαδικτύου, τα διαφημιστικά κόλπα και η έγχρωμη εικόνα ωθούν τον άνθρωπο στον μιμητισμό, στην αντιγραφή ξένων προτύπων και γλωσσικών στοιχείων.

Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι να **αλλοιώνεται** το γλωσσικό αίσθημα που διαμόρφωσε ο Νεοέλληνας μιλώντας και ακούγοντας τη μητρική του γλώσσα. Δεχτήκαμε, για παράδειγμα, πλήθος λέξεων που συνδέονται με τη χρήση του υπολογιστή, τον οποίο εντάξαμε στο λεξιλόγιό μας ως computer. Επίσης εκατοντάδες λέξεις που συνδέονται με το φαγητό, όπως φαστ φουντ, σπαγγέτι, χάμπουργκερ, τοστ, ή το ντύσιμο, όπως τζιν, μίνι και άλλες, εντάχθηκαν στο

λεξιλόγιο μας. Ακόμα, πλήθος πινακίδων ελληνικών καταστημάτων και εμπορικών κέντρων φέρουν ξενόγλωσσες επιγραφές. Το χειρότερο μάλιστα είναι ότι κατασκευάσαμε λέξεις που δείχνουν ότι χάσαμε το γλωσσικό αισθητήριό μας, όπως σουβλακερί, γυράδικο, φαστφουντάδικο κ.ά.

Για ποιους λόγους όμως δανειζόμαστε λέξεις από άλλες γλώσσες; Πολλοί θα απαντήσουν ότι ως λαός έχουμε την ανάγκη να συμβαδίζουμε με την εποχή μας, να μην θεωρηθούμε οπισθοδρομικοί, για αυτό και χρησιμοποιούμε επιδεικτικά το λεξιλόγιο άλλων γλωσσών. Η τάση μας για μοντερνισμό (να μία ακόμη λέξη ξενικής προέλευσης) και η ξενομανία μας οδηγούν στο να χρησιμοποιούμε ξένες λέξεις και εκφράσεις, ενώ έχουμε τις αντίστοιχες ελληνικές. Πολλοί επαγγελματίες, επίσης, και έμποροι τουριστικών ειδών **πιστεύουν** ότι το αγοραστικό κοινό, βλέποντας ξενόγλωσσες επιγραφές, εντυπωσιάζεται και προτιμά τα προϊόντα των καταστημάτων τους.

Όλα αυτά σημαίνουν, όπως γίνεται αντιληπτό, ότι υπάρχουν προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Ωστόσο, δεν είναι ανάγκη να χάσουμε την επικοινωνία μας με τους άλλους λαούς, γιατί η επαφή με άλλους πολιτισμούς είναι ευλογία. Πρέπει κυρίως να αποκτήσουμε πιο στέρεη γλωσσική παιδεία. Να επιδιώκουμε, δηλαδή, να σπουδάζουμε συστηματικά την προφορική και τη γραπτή μητρική μας γλώσσα. Έτσι, θα έχουμε τη δυνατότητα να μην αποδεχόμαστε εύκολα ξένους όρους παραμερίζοντας ελληνικές λέξεις ικανές να αποδώσουν τις σύγχρονες επικοινωνιακές και τεχνολογικές περιστάσεις.

Τελειώνοντας, μπορούμε να επισημάνουμε ότι είναι ανάγκη να εργαστούμε για την ουσιαστικότερη επικοινωνία μεταξύ των λαών και την εκμάθηση ξένων γλωσσών με τρόπο που δεν θα **μειώνει** τη γλωσσική μας αντίσταση. Αυτό θα επιτευχθεί, αν όλοι οι παράγοντες που συμβάλλουν στην παιδεία, όπως είναι για παράδειγμα η οικογένεια, το σχολείο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, σέβονται τη μητρική γλώσσα και **παρέχουν** στους νέους πρότυπα προφορικού και γραπτού λόγου αντιπροσωπευτικά της **αξίας** της.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Με ποιον τρόπο, σύμφωνα με το κείμενο, μπορεί να επιτευχθεί ο σεβασμός στη μητρική μας γλώσσα, χωρίς να χαθεί η επικοινωνία μας με τους άλλους λαούς; (60- 80 λέξεις)

20 Μονάδες

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση το κείμενο, τις παρακάτω προτάσεις γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος**:

α Η ελληνική γλώσσα δημιούργησε σπουδαία μνημεία λόγου και πολιτισμού.

β Σε σχέση με το παρελθόν δεν έχουν αλλάξει οι κοινωνικές συνθήκες και τα μέσα επικοινωνίας.

γ Ένας από τους λόγους διείσδυσης ξένων λέξεων στην ελληνική γλώσσα είναι η τάση για μοντερνισμό και η ξеноμανία των Ελλήνων.

δ Για να προστατεύσουμε την ελληνική γλώσσα από την εισβολή ξένων λέξεων πρέπει να καταργήσουμε την επικοινωνία με τους άλλους λαούς.

ε Καλό είναι τα Μ.Μ.Ε, η οικογένεια και το σχολείο να σέβονται την ελληνική γλώσσα.

10 Μονάδες

B2. Ποια είναι τα δομικά μέρη και ο τρόπος ανάπτυξης της 5^{ης} παραγράφου του κειμένου;

10 Μονάδες

B3. Να επισημάνετε πέντε ξενόγλωσσους όρους στην τέταρτη παράγραφο (Το αποτέλεσμα...φαστφουντάδικο κ.ά.) του κειμένου.

5 Μονάδες

B4. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **αλλοιώνεται, πιστεύουν, μειώνει, παρέχουν, αξίας**

5 Μονάδες

Γ. Είναι αντιληπτό ότι υπάρχει γλωσσική κρίση στις μέρες μας, ιδιαίτερα όσον αφορά τη μεριά των νέων. Σε μία εισήγησή σας σε σχετική εκδήλωση του σχολείου σας, να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους παρατηρείται η λεξιπενία των νέων. (300-400 λέξεις)

50 Μονάδες**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!**